

Laidiens: 09.10.1998., Nr. 289/290

Latvijas Republikas Ministru kabinets

1998.gada 6.oktobrī Noteikumi Nr. 388

Rīgā (prot. Nr. 55, 14.§)

Noteikumi par tirdzniecības kārtību tirgos, gadatirgos, ielu tirdzniecības vietās un izbraukumos

Izdoti saskaņā ar Ministru kabineta

iekārtas likuma 14.panta 3.punktu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumos lietotie termini:

1.1. **gadatirgus** - vienreizēja īslaicīga dažādu preču tirdzniecība, kas ilgst no vienas līdz trim dienām (izņemot Ziemassvētku gadatirgu, kas ilgst līdz vienam mēnesim) un kuru tirgus teritorijā, sporta laukumā vai citā pašvaldības norādītā vietā organizē sakarā ar svētkiem vai sezonas darbu pabeigšanu laukos (piemēram, rudens gadatirgi) vai kas saistīta ar noteiktām kalendāra dienām (piemēram, Mārtiņdienas tirgus). Vienlaikus ar pārtikas un nepārtikas preču tirdzniecību var organizēt kultūras, sporta un citus pasākumus;

1.2. **ielu tirdzniecība** - tirdzniecība pašvaldības speciāli norādītās un iekārtotās publiskās vietās;

1.3. **izbraukuma tirdzniecība** - tirdzniecība ar pārtikas un nepārtikas precēm masu pasākumu (piemēram, dziesmu un deju svētki, sporta un kultūras pasākumi, reliģiski svētki) vietās;

1.4. **pašu ražotā lauksaimniecības produkcija** - likumīgu zemes lietotāju pašu ražotā lauksaimniecības produkcija, kā arī no pašu ražotās lauksaimniecības produkcijas iegūtie pārstrādes produkti;

1.5. **publiska vieta** - ceļi (jebkura satiksmei izbūvēta teritorija, kas sastāv no braucamās daļas, ietves, nomales, sadalošās joslas, salīņas), tuneļi, laukumi, gājēju apakšzemes pārejas, dzelzceļa staciju, autoostu un lidostu zāles, gaiteni un satiksmes ejas, kā arī parki, citas speciāli iekārtotas brīv dabas atpūtas vietas un neiznomāta, neapbūvēta vai citādi neiekārtota valsts vai pašvaldības zeme;

1.6. **slēgts stacionārs tirdzniecības objekts** - tirdzniecības objekts (izņemot teltis un citas viegli saliekamas un izjaucamas konstrukcijas), kas pēc noteikta projekta uzbūvēts uz pamatiem vai bez tiem, norobežots ar sienām, grīdu un jumtu un kuram ir atbilstoši elektrodrošības noteikumiem iekārtots elektrības pievads;

1.7. **tirgus** - norobežota teritorija, kurai piešķirts tirgus statuss un kurā tiek pārdotas preces. Tirgus teritorijā ir tirgus paviljoni, kioski, novietnes un citi slēgti stacionāri tirdzniecības objekti, nojumes, tirdzniecības galdi (letes) vai citas speciāli iekārtotas tirdzniecības vietas, kā arī brīva tirgus teritorija tirdzniecībai no transportlīdzekļiem;

1.8. **tirgus pārvaldītājs** - Uzņēmumu reģistrā reģistrēts uzņēmums (uzņēmēj sabiedrība), kas veic tirgus teritorijas, būvju un aprīkojuma apsaimniekošanu, organizē tirgus darbu un atbild par šajos noteikumos noteiktās tirgus

pārvaldīšanas, apsaimniekošanas un tirdzniecības organizatoriskās kārtības ievērošanu;

1.9. **tirgus plāns** - tirgus pārvaldītāja izstrādāts un apstiprināts dokuments, kurā norādīts tirdzniecības vietu izvietojums un skaits tirgus teritorijā.

2. Šie noteikumi nosaka tirdzniecības kārtību tirgos neatkarīgi no to īpašuma veida, kā arī gadatirgos, izbraukuma tirdzniecībā un ielu tirdzniecībā.

3. Tirgos, gadatirgos, izbraukuma tirdzniecībā un ielu tirdzniecībā jāievēro mazumtirdzniecības noteikumi un citi tirdzniecību reglamentējoši normatīvie akti, kā arī atsevišķu preču aprites, izplatīšanas, publiskas demonstrēšanas vai reklamēšanas īpašā kārtība, kas noteikta normatīvajos aktos.

4. Ir šādi tirgi:

4.1. pārtikas preču tirgi - tirgi, kuros realizē lauksaimniecības un pārtikas produktus. Pārtikas preču tirgos var realizēt arī mākslas priekšmetus, lietišķās mākslas un daiļamatniecības izstrādājumus;

4.2. nepārtikas preču tirgi - tirgi, kuros realizē jaunas un lietotas nepārtikas preces;

4.3. jaukta tipa tirgi - tirgi, kuros realizē šo noteikumu 4.1. un 4.2.apakšpunktā minētās preces.

5. Tirgoties tirgos ir tiesīgi:

5.1. Latvijā reģistrētie uzņēmumi (uzņēmēj sabiedrības) (turpmāk - juridiskās personas), kuru reģistrācijas dokumentos kā uzņēmējdarbības veids ir paredzēta tirdzniecība;

5.2. individuālā darba veicēji, kuri saskaņā ar izsniegtajiem patentiem vai reģistrācijas apliecībām realizē pašu ražotās preces vai pašu iegūtos dabas resursus, kā arī iepirktās preces;

5.3. Latvijas iedzīvotāji (turpmāk - fiziskās personas), kuri realizē šādas preces:

5.3.1. pašu ražoto lauksaimniecības produkciju, uzrādot pašvaldības vai tās pilnvarotas institūcijas izdotu izziņu par zemes lietošanas tiesībām;

5.3.2. likumā noteiktajā kārtībā pašu iegūto zvejniecības produkciju un medījumus, uzrādot zvejas vai medību speciālo atļauju (licenci) vai apstiprinātu tās kopiju;

5.3.3. savvaļas augus, ogas, sēnes un riekstus saskaņā ar likumu "Par meža apsaimniekošanu un izmantošanu";

5.3.4. lietotas personiskās mantas;

5.4. Igaunijas Republikas un Lietuvas Republikas iedzīvotāji, kuri realizē pašu ražoto lauksaimniecības produkciju;

5.5. citu kaimiņvalstu pierobežas zonas iedzīvotāji, kuri Latvijas pierobežas zonā realizē pašu ražoto lauksaimniecības produkciju.

6. Tirdzniecība tirgos ir atļauta tikai tirdzniecības vietās, kas norādītas tirgus plānā. Tirgus plānā norādītās tirdzniecības vietas ir numurētas. Tirdzniecība ārpus tirgus plānā norādītajām tirdzniecības vietām ir tirdzniecība neatļautās vietās.

7. Ielu tirdzniecības vietās ir tiesīgas tirgoties juridiskās un fiziskās personas un individuālā darba veicēji, kuri realizē šādas preces:

7.1. pašu izgatavotos mākslas priekšmetus un lietišķās mākslas un daiļamatniecības izstrādājumus;

7.2. ziedus;

- 7.3. pašu izaudzētos augļus, dārzeņus, ogas, stādus un dēstus, uzrādot izziņu par zemes lietošanas tiesībām;
- 7.4. savvaļas augus, ogas, sēnes un riekstus saskaņā ar likumu "Par meža apsaimniekošanu un izmantošanu";
- 7.5. kvasu un alu no cisternām (mucām), kā arī saldējumu, bezalkoholiskos dzērienus un karstās uzkodas (piemēram, pīrādziņi) no speciālām iekārtām, ja tās atbilst sanitārajām un higiēnas normām;
- 7.6. grāmatas;
- 7.7. preses izdevumus.
8. Ielu tirdzniecības vietās ir aizliegts realizēt jebkādas citas preces, kuras nav minētas šo noteikumu 7.punktā, un pašvaldības nav tiesīgas izsniegt atļaujas tirdzniecībai ar šādām precēm. Citu preču tirdzniecība ielu tirdzniecības vietās ir tirdzniecība neatļautās vietās.
9. Gadatirgos un izbraukuma tirdzniecības vietās juridiskās un fiziskās personas un individuālā darba veicēji ir tiesīgi realizēt pārtikas un nepārtikas preces saskaņā ar šajos noteikumos noteikto kārtību .

II. Tirdzniecības vietu izmantošanas kārtība tirgos

10. Juridiskās personas un individuālā darba veicēji ir tiesīgi realizēt pārtikas preces, izmantojot kases aparātus, pārtikas preču tirgos un jaukta tipa tirgos šo tirgu paviljonos un citos slēgtajos stacionārajos tirdzniecības objektos.
11. Tikai juridiskās personas ir tiesīgas realizēt importētos nefasētos augļus, ogas un dārzeņus, izmantojot kases aparātus, pārtikas preču tirgos un jaukta tipa tirgos esošajās atklātajās tirgus teritorijās, zem nojumēm, no transportlīdzekļiem un slēgtajos stacionārajos tirdzniecības objektos.
12. Juridiskās personas ir tiesīgas realizēt nepārtikas preces un individuālā darba veicēji - iepirkās nepārtikas preces nepārtikas preču tirgos un jaukta tipa tirgos šo noteikumu 13. un 14.punktā noteiktajā kārtībā, izmantojot attiecīgajā Valsts ieņēmumu dienesta teritoriālajā iestādē reģistrētus elektroniskos kases aparātus (turpmāk - kases aparāti).
13. Rīgas, Daugavpils, Rēzeknes, Liepājas, Ventspils, Jelgavas un Jūrmalas pilsētas pastāvīgi darbojošos tirgos juridiskās personas, kuras realizē nepārtikas preces, un individuālā darba veicēji, kuri realizē iepirkās nepārtikas preces, ir tiesīgi tirgoties tikai slēgtajos stacionārajos tirdzniecības objektos.
14. Citās Latvijas pilsētās un apdzīvotajās vietās, kur tirgos nav slēgto stacionāro tirdzniecības objektu vai to skaits nav pietiekams, šo noteikumu 13.punktā minētās personas ir tiesīgas tirgoties atklātajā tirgus teritorijā, zem nojumēm un no transportlīdzekļiem.
15. Individuālie uzņēmumi, ja tie nav ar pievienotās vērtības nodokli apliekamas personas, un individuālā darba veicēji ir tiesīgi realizēt, neizmantojot kases aparātus, šādas pašu izgatavotās nepārtikas preces:
- 15.1. lietišķās mākslas un daiļamatniecības izstrādājumus - pārtikas preču tirgos, nepārtikas preču tirgos un jaukta tipa tirgos esošajās atklātajās tirgus teritorijās un zem nojumēm, kā arī no transportlīdzekļiem;
- 15.2. citas nepārtikas preces - nepārtikas preču tirgos un jaukta tipa tirgos esošajos slēgtajos stacionārajos tirdzniecības objektos.
16. Fiziskās personas ir tiesīgas realizēt lietotas personiskās mantas, neizmantojot kases aparātus, nepārtikas preču tirgos un jaukta tipa tirgos esošajā atklātajā tirgus teritorijā vai citās tirgus pārvaldītāja norādītajās vietās.
17. Igaunijas Republikas un Lietuvas Republikas iedzīvotāji, kā arī citu kaimiņvalstu pierobežas zonas iedzīvotāji ir tiesīgi, uzrādot ievadmuītas deklarāciju, realizēt pašu ražoto lauksaimniecības produkciju, neizmantojot kases

aparātus, valsts pierobežas zonā esošajos pārtikas preču tirgos un jaukta tipa tirgos atklātajās tirgus teritorijās, zem nojumēm un no transportlīdzekļiem.

18. Tirgos ir atļauts realizēt pašu ražoto lauksaimniecības produkciju, neizmantojot kases aparātus, šādām ar pievienotās vērtības nodokli neapliekamām personām:

18.1. zemnieku un zvejnieku saimniecībām un individuālajiem uzņēmumiem;

18.2. individuālā darba veicējiem;

18.3. fiziskajām personām.

19. Juridiskās personas un individuālā darba veicēji realizē zemnieku saimniecībās un individuālajos uzņēmumos ražoto lauksaimniecības produkciju, izmantojot kases aparātus.

20. Pārtikas preču tirgos un jaukta tipa tirgos juridiskās un fiziskās personas un individuālā darba veicēji realizē lauksaimniecības produkciju šādās vietās:

20.1. tirgus paviljonos un citos slēgtajos stacionārajos tirdzniecības objektos;

20.2. tirgus atklātajās teritorijās;

20.3. zem nojumēm;

20.4. no transportlīdzekļiem.

21. Tiesības izmantot stacionāros galdus, zem nojumēm iekārtotās tirdzniecības vietas un vietas tirdzniecībai no transportlīdzekļiem pārtikas preču tirgos un jaukta tipa tirgos esošajās atklātajās tirgus teritorijās tiek piešķirtas šādā secībā:

21.1. zemnieku un zvejnieku saimniecībām, individuālajiem uzņēmumiem, individuālā darba veicējiem un fiziskajām personām, kuras realizē pašu ražoto produkciju (preces);

21.2. individuālā darba veicējiem, kuri tirgojas ar iepirktu preci, un juridiskajām personām;

21.3. Igaunijas Republikas un Lietuvas Republikas iedzīvotājiem, kuri realizē pašu ražoto lauksaimniecības produkciju;

21.4. citu kaimiņvalstu pierobežas zonas iedzīvotājiem, kuri realizē pašu ražoto lauksaimniecības produkciju.

22. Tiesības izmantot tirdzniecības vietas, kas iekārtotas pārtikas preču tirgos un jaukta tipa tirgus paviljonos un citos slēgtajos stacionārajos tirdzniecības objektos, piešķiramas šādā secībā:

22.1. zemnieku un zvejnieku saimniecībām, individuālajiem uzņēmumiem, individuālā darba veicējiem un fiziskajām personām, kas realizē pašu ražoto produkciju (preces), kuras tirdzniecība atklātajā tirgus teritorijā vai zem nojumēm ir aizliegta;

22.2. individuālā darba veicējiem, kuri tirgojas ar iepirktu preci, un juridiskajām personām.

23. Tiesības izmantot nepārtikas preču tirgos un jaukta tipa tirgos esošajās atklātajās tirgus teritorijās iekārtotās tirdzniecības vietas piešķiramas šādā secībā:

23.1. individuālajiem uzņēmumiem un individuālā darba veicējiem, kuri realizē pašu izgatavotās nepārtikas preces;

23.2. fiziskajām personām, kuras realizē lietotas personiskās mantas.

24. Tiesības izmantot nepārtikas preču tirgus un jaukta tipa tirgus teritorijā esošos slēgtos stacionāros tirdzniecības objektus vai atsevišķas tirdzniecības vietas šajos objektos piešķiramas šādā secībā:

24.1. juridiskajām personām;

24.2. individuālā darba veicējiem, kuri realizē pašu izgatavotās un iepirktās nepārtikas preces.

III. Tirgus darba organizācija

un tirgus pārvaldītāja pienākumi

25. Tirdzniecībai tirgos nav nepieciešama attiecīgās teritorijas pašvaldības atļauja.

26. Tirgus pārvaldītājs nosaka kārtību, kādā juridiskajām un fiziskajām personām un individuālā darba veicējiem piešķiramas tiesības izmantot tirdzniecības vietas (piemēram, pēc līguma, abonementa, nosakot par dienu maksājamo tirgus nodevu).

27. Tirdzniecības vietu izmantošanas tiesības tirgus pārvaldītājs piešķir uz noteiktu laiku.

28. Lai piešķirtu tirdzniecības vietas (vietu) izmantošanas tiesības juridiskajām personām un individuālā darba veicējiem, kas tirgojas ar iepirkto preci, tirgus pārvaldītājs pieprasa:

28.1. iesniegt rakstisku pieprasījumu piešķirt tirdzniecības vietu (vietas), norādot realizējamo preču sortimentu;

28.2. iesniegt uzņēmuma reģistrācijas apliecības vai individuālā darba veicēja reģistrācijas apliecības vai patenta kopiju (uzrādot oriģinālu);

28.3. iesniegt atsevišķu uzņēmējdarbības veidu veikšanai nepieciešamās speciālās atļaujas (licences) kopiju (uzrādot oriģinālu);

28.4. iesniegt Valsts ieņēmumu dienesta attiecīgās teritoriālās iestādes izziņu par stāšanos nodokļu maksātāju uzskaitē un par to, vai attiecīgā juridiskā persona ir pievienotās vērtības nodokļa maksātāja;

28.5. uzrādīt attiecīgajā Valsts ieņēmumu dienesta teritoriālajā iestādē reģistrētu kases aparāta tehnisko pasi un kases aparāta žurnālu;

28.6. individuālā darba veicējiem - uzrādīt ieņēmumu un izdevumu žurnālu;

28.7. norādīt pārdevēja vārdu, uzvārdu un uzrādīt personisko medicīnisko grāmatiņu, ja tiks realizēti pārtikas produkti;

28.8. uzrādīt limitēto dabas resursu (zivju, medījumu, ogu, augu un citu resursu) ieguves atļauju (licenci).

29. Lai piešķirtu tirdzniecības vietas (vietu) izmantošanas tiesības individuālā darba veicējiem un fiziskajām personām, kas realizē pašu izgatavotās nepārtikas preces un pašu ražoto lauksaimniecības produkciju, tirgus pārvaldītājs pieprasa:

29.1. iesniegt rakstisku pieprasījumu piešķirt tirdzniecības vietu (vietas);

29.2. iesniegt reģistrācijas apliecības vai patenta kopiju (uzrādot oriģinālu) vai pilnvarotu institūciju izdotu izziņu par zemes lietošanas tiesībām;

29.3. uzrādīt personu apliecinošu dokumentu;

29.4. uzrādīt limitēto dabas resursu (zivju, medījumu, ogu, augu un citu resursu) ieguves atļauju (licenci).